

УДК 342.9:35.08

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.90.3.17>

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ЯК ПІДГРУНТЯ ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНИХ СЕРВІСІВ У СФЕРІ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ

Біленець Д.А.,
*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного, господарського права
та приватно-правових дисциплін
Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту
Національного університету «Одеська юридична академія»*

Марчук В.В.,
*доктор філософії (PhD),
директор Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту
Національного університету «Одеська юридична академія»*

Біленець Д.А., Марчук В.В. Адміністративне право як підґрунтя інституціоналізації публічних сервісів у сфері адміністративних послуг.

У статті обґрунтовано ключову роль адміністративного права як системоутворюючого чинника у процесі інституціоналізації публічних сервісів у сфері адміністративних послуг. Наголошено, що трансформація публічного управління в Україні вимагає переходу від виключно владно-розпорядчої моделі до сервісно орієнтованої, у центрі якої перебуває особа як суб'єкт публічного інтересу. У цьому контексті адміністративне право забезпечує не лише нормативну базу, а й формує стандарти, принципи та інституційні засади сервісної діяльності органів публічної влади.

У центрі дослідження адміністративна послуга як базова форма реалізації сервісної функції держави. Визначено її правову природу, ознаки та відмінність від послуг приватного сектору. Обґрунтовано, що адміністративна послуга не має комерційного характеру, є результатом владного впливу, здійсненого на підставі звернення, і слугує формою задоволення публічно-правових потреб. У статті розкрито значення Закону України «Про адміністративні послуги» як нормативного інструмента забезпечення правової визначеності, процедурної прозорості та доступності. Проаналізовано організаційно-інституційний механізм функціонування системи публічних сервісів, зокрема роль центрів надання адміністративних послуг як постійно діючих структур, що втілюють стандартизовану модель обслуговування населення. Окрему увагу приділено викликам цифрової трансформації, зокрема необхідності нормативного регулювання функціонування електронних сервісів, гарантування кібербезпеки, захисту персональних даних, інклюзії та безперервності надання послуг в умовах воєнного стану.

У роботі підкреслено, що адміністративне право в умовах сучасності виконує не лише регулятивну, а й інтегративну функцію. Воно забезпечує узгодженість дій органів виконавчої влади, формує нормативну основу для їх взаємодії з громадянами, а також сприяє формуванню довіри до публічного управління. Такий підхід дозволяє трактувати адміністративне право як складову інституційної модернізації держави. Доведено, що адміністративне право у ХХІ столітті має розглядатися як універсальний правовий механізм, що поєднує елементи публічної влади, сервісного обслуговування та цифрового управління. Його подальший розвиток визначатиме ефективність трансформації держави у правовий, відкритий та людиноцентричний інститут, здатний адаптуватися до викликів війни, цифровізації та глобалізації.

Ключові слова: адміністративне право, публічні сервіси, адміністративна послуга, правоохоронні органи, публічна безпека, центр надання адміністративних послуг, цифрове врядування, публічне управління, сервісна держава.

Bilenets D.A., Marhuk V.V. Administrative law as a basis for institutionalizing public services in the sphere of administrative assistance.

The article substantiates the pivotal role of administrative law as a system-forming factor in the institutionalization of public services within the sphere of administrative assistance. It is emphasized that the transformation of public governance in Ukraine necessitates a shift from an exclusively authoritative-administrative model to a service-oriented approach centered on the individual as the bearer of public interest. In this context, administrative law not only provides a regulatory framework but also shapes the standards, principles, and institutional foundations of service-oriented activities of public authorities.

The focus of the study is the administrative service as the fundamental legal form of realizing the service function of the state. Its legal nature, characteristics, and distinction from private-sector services are defined. It is argued that the administrative service is non-commercial in nature, results from authoritative action based on a formal request, and serves as a means of meeting public-legal needs. The article explores the significance of the Law of Ukraine “On Administrative Services” as a normative instrument for ensuring legal certainty, procedural transparency, and accessibility.

The organizational and institutional mechanism of public service delivery is analyzed, particularly the role of Administrative Service Centers as permanent institutions that implement a standardized model of public interaction. Special attention is paid to the challenges of digital transformation, including the need for regulatory support for electronic services, cybersecurity guarantees, personal data protection, inclusiveness, and service continuity under martial law conditions.

The paper underscores that administrative law in the modern era performs not only a regulatory but also an integrative function. It ensures coherence in the activities of executive authorities, provides a normative foundation for interaction with citizens, and fosters trust in public administration. This perspective allows administrative law to be interpreted as a component of the institutional modernization of the state.

It is concluded that administrative law in the 21st century should be regarded as a universal legal mechanism combining elements of public authority, service provision, and digital governance. Its further development will determine the effectiveness of the state’s transformation into a legal, transparent, and human-centered institution capable of adapting to the challenges of war, digitalization, and globalization.

Key words: administrative law, public services, administrative service, Administrative Service Center, law enforcement agencies, public safety, digital governance, public administration, service state, legal certainty, normative regulation, procedural accessibility, human-centered governance, institutional modernization.

Постановка проблеми. Становлення сервісної моделі публічного управління в Україні зумовлює необхідність комплексного переосмислення ролі адміністративного права як базового юридичного інструмента у сфері взаємодії держави з громадянами. Особливого значення набуває інституціоналізація публічних сервісів, яка передбачає формування сталих, нормативно забезпечених механізмів надання адміністративних послуг. Цей процес вимагає узгодження між правовими формами державної діяльності та очікуваннями суспільства щодо якості, доступності й передбачуваності сервісу. У цьому контексті адміністративне право виступає не лише як регулятор, але і як основа нормативного оформлення принципів публічного обслуговування.

Незважаючи на активний розвиток системи адміністративних послуг, в українському законодавстві все ще зберігається низка невирішених питань. Ідеться про нечіткість у правовій природі адміністративної послуги, недосконалість процедур її надання, відсутність єдиної інституціональної доктрини сервісного підходу, а також нерівномірність цифрової трансформації в регіональному розрізі. В умовах воєнного стану та цифрової модернізації держави ці виклики посилюються, адже зростають вимоги до оперативності, правової визначеності й стабільності адміністративного реагування.

Метою статті є дослідження адміністративного права як ключового правового підґрунтя інституціоналізації публічних сервісів у сфері адміністративних послуг, визначення актуальних викликів правозастосування у цій сфері та формулювання концептуальних засад удосконалення нормативного забезпечення публічно-сервісної функції держави в умовах цифрової трансформації, воєнного стану та євроінтеграційного курсу України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання нормативного закріплення адміністративних послуг та їх роль у системі публічного управління досліджували такі українські науковці, як Я. Павлович-Сенета, Ю. Шпак, Т. Кравцова, І. Динник, В. Бублейник. Їхні праці торкаються, зо-

крема, класифікації адміністративних послуг, принципів їх надання, розмежування публічного та приватного сервісу, а також перспектив імплементації європейських стандартів обслуговування. Значний внесок у розробку організаційно-правових засад діяльності центрів надання адміністративних послуг зроблено В. Тимощуком, І. Коліушком, О. Курінним, які ще до початку широко-масштабної цифровізації окреслювали проблеми ефективності та доступності сервісу.

Разом з тим, у науковій доктрині досі бракує цілісного бачення адміністративного права як правового підґрунтя для інституціоналізації публічних сервісів. У фокусі більшості досліджень залишаються фрагментарні питання: процедурні гарантії, статус суб'єктів, інформаційне забезпечення. Відсутність міждисциплінарного підходу та належної уваги до трансформаційної ролі адміністративного права як інструмента публічної сервісної політики створює методологічну прогалину. У сучасних умовах воєнного стану, цифрової трансформації та євроінтеграційного курсу України постає потреба у переосмисленні цієї галузі права як системної основи для формування довіри громадян до публічної влади через якісні послуги.

Виклад основного матеріалу. Формування системи публічних сервісів в Україні є важливою складовою розвитку сучасного публічного управління. Адміністративне право, як галузь публічного права, забезпечує правову базу для функціонування адміністративних послуг і виступає інструментом реалізації владних повноважень через надання сервісу громадянам і юридичним особам. Базовим нормативно-правовим актом у цій сфері є Закон України «Про адміністративні послуги», який закріплює визначення адміністративної послуги, принципи її надання, встановлює процедури звернення та строки розгляду [10]. Цей Закон є інституційною основою для функціонування ЦНАПів, а також для забезпечення прозорості, відкритості та рівного доступу до публічних сервісів. У національному законодавстві термін «адміністративна послуга» закріплений у профільному законі. Згідно із положеннями Закону України «Про адміністративні послуги», адміністративна послуга – це результат здійснення суб'єктом владних повноважень дій щодо розгляду звернення фізичної або юридичної особи, який оформлюється у встановленому порядку. Саме цей акт визначає засади надання послуг, коло суб'єктів, порядок функціонування центрів надання адміністративних послуг, а також принципи обслуговування [10].

Від початку незалежності в українському правовому полі спостерігається пошук усталеного понятійного апарату. Протягом тривалого часу використовувалися терміни «управлінські», «державні», «публічні» послуги, які по-різному трактували обсяг владно-організаційної діяльності органів виконавчої влади [8, с. 490]. Важливо враховувати, що адміністративне право не лише регламентує організаційні процедури, а й відображає загальноєвропейські стандарти в частині якості, доступності та правової визначеності сервісу. Дотримання європейських стандартів надання адміністративних послуг дозволяє наблизитися до ідеї сервісної держави, в якій державний службовець діє відповідно до визначених цінностей і процедур [15, с. 103].

У контексті поступової інституціоналізації публічних сервісів особливого значення набуває розуміння їх нормативного підґрунтя. Як зауважують дослідники, нормативно-правове поле у сфері публічного управління постійно змінюється, адаптуючись до потреб користувача. Очікуваним є перехід до надання адміністративних послуг у переважно цифровій формі, що відповідає сучасним вимогам зручності та ефективності [6, с. 173].

Наукова література акцентує на тому, що публічні послуги повинні чітко відмежовуватись від послуг приватного сектору. Держава не повинна дублювати функції ринку, а має діяти лише в тих сферах, де приватний сектор не спроможний задовольнити суспільну потребу [14, с. 16].

Адміністративне право сьогодні включає в себе складову цифрового регулювання. Саме це галузеве право визначає процедури доступу до електронних послуг, правовий статус користувача, порядок обробки даних. Функціонування цифрових платформ, як-от «Дія», демонструє інтеграцію публічних сервісів в електронну модель управління. Аналіз сучасних електронних послуг засвідчує охоплення широкого спектру сфер – від реєстрації актів цивільного стану до ведення земельного кадастру [1, с. 205].

Розширення сфери електронних сервісів потребує не тільки технологічної бази, а й стабільного нормативного супроводу, який враховуватиме кібербезпеку, відкритість державних ресурсів та правовий захист користувачів [9, с. 78].

Адміністративне право сьогодні трансформується із системи норм, що регулюють владно-організаційні функції, у гнучкий і сучасний інструмент публічного сервісу, здатний підтримати сталу комунікацію між державою та громадянами в умовах цифрової епохи.

У межах інституціоналізації публічних сервісів адміністративна послуга посідає центральне місце як основна форма реалізації сервісної функції держави. Вона є результатом владного впливу, вчиненого на підставі звернення фізичної чи юридичної особи, і водночас формою задоволення публічно-правових потреб. Адміністративна послуга реалізується виключно органами публічної влади та не має комерційного чи договірної характеру, що принципово відрізняє її від послуг приватного сектора.

І. Динник обґрунтовано зазначає, що система адміністративних послуг є правовим інструментом реалізації суб'єктивних прав фізичних і юридичних осіб, особливо в умовах збройної агресії та воєнного стану. Її ефективне функціонування впливає на якість життя громадян, розвиток економіки та забезпечення демократичних цінностей [3, с. 33].

На доктринальному рівні адміністративна послуга розглядається як елемент публічної сервісної моделі, що функціонує на основі визначених принципів. Ці принципи не лише спрямовують діяльність адміністративних органів, але й визначають юридичну форму публічного сервісу. Вони відіграють роль регуляторного механізму в організації діяльності, визначають зміст правових норм і виступають підґрунтям для розробки підзаконних актів у сфері адміністративного обслуговування [4, с. 29].

Адміністративна послуга має на меті забезпечення не лише юридично значущого результату, а й належної взаємодії між державою та громадянином. Така взаємодія, згідно з підходами соціально орієнтованої сервісної політики, повинна здійснюватися на засадах демократії, права та соціальної справедливості [12, с. 6]. У цьому сенсі надання послуг стає складовою формування іміджу правової держави, що орієнтується на людину як головну цінність публічної влади.

Адміністративна послуга це не лише правова конструкція, а й інструмент публічного управління. Саме через цей інститут спостерігається поступова трансформація публічної влади від суто владно-розпорядчої до сервісної моделі. Як зазначають В. Мареніченко, М. Хитко та Ю. Лісневська, ідея сервісної держави тісно пов'язана з концепцією соціальної держави, в межах якої публічні послуги виконують функцію гармонізації правових і соціально-економічних чинників суспільного розвитку [7, с. 232].

Крім юридичної природи, важливо враховувати інституційний аспект функціонування адміністративних послуг. У цьому контексті ключову роль відіграють центри надання адміністративних послуг (ЦНАП), які виступають не лише як організаційні одиниці, а й як публічні інституції, що втілюють принципи відкритості, зручності та технологічності. Через ЦНАП реалізується більшість масових сервісів, включно з реєстрацією бізнесу, актів цивільного стану, місця проживання тощо.

Окремого значення набуває цифровізація адміністративних послуг. А. Краковська та М. Баби́к підкреслюють, що Україна має усі можливості для побудови ефективної цифрової моделі сервісу, однак для цього необхідний системний підхід до вирішення проблем правового, технічного та організаційного характеру. Тільки за таких умов електронні адміністративні послуги зможуть повноцінно реалізовувати свою сервісну функцію та сприяти розвитку демократії й якості життя громадян [5, с. 334].

Успішна реалізація сервісного підходу вимагає не лише технічних рішень, але й оновлення підходів до змісту адміністративно-правових відносин. Це передбачає перехід до моделі публічної взаємодії, в якій держава не просто «надає послугу», а виступає партнером громадянина. У цьому процесі адміністративна послуга поступово еволюціонує з класичного інструменту реалізації компетенції до правового засобу формування нової якості державності.

Адміністративна послуга у своїй сучасній формі поєднує в собі як індивідуальний вимір, спрямований на задоволення потреб конкретної особи, так і суспільний – що слугує механізмом впровадження стандартів доброго врядування. Це стає особливо помітним у контексті воєнного стану, коли доступність та гарантованість адміністративних послуг прямо впливають на рівень довіри громадян до держави.

Адміністративна послуга є не лише правовим інструментом, а й частиною сервісної філософії публічного управління. Вона уособлює рух від унітарної бюрократичної держави до держави, зорієнтованої на потреби людини. У цьому полягає її глибинна трансформаційна роль, що виводить адміністративне право на новий рівень нормативного забезпечення якісної взаємодії між державою та суспільством.

Правове регулювання надання адміністративних послуг в Україні є складовою частиною загального механізму забезпечення публічного сервісу в межах адміністративно-правової системи. Воно здійснюється комплексом законодавчих і підзаконних актів, що визначають порядок, принципи, суб'єктів та інструменти реалізації адміністративних послуг.

Важливу роль відіграє Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», який регламентує окремі адміністративні послуги, пов'язані з видачею дозволів, ліцензій, погоджень та інших форм владного сприяння господарській діяльності [11]. Цей Закон створює правову базу для прозорої взаємодії органів влади з бізнесом у частині публічного обслуговування. Нормативно-правове забезпечення інституціоналізації адміністративних послуг характеризується системністю, гнучкістю та динамікою, що дозволяє адаптувати публічне управління до викликів цифрової трансформації, євроінтеграційних процесів та змін у суспільних очікуваннях. Модернізація публічних сервісів у сфері адміністративних послуг є стратегічним напрямом розвитку державного управління в Україні, що набуває особливого значення в умовах цифрової трансформації, воєнного стану та адаптації до європейських стандартів. Адміністративне право в цьому контексті виконує роль інституційного посередника, забезпечуючи як нормативну визначеність процедур, так і правову інтегрованість сервісного підходу.

Особливу увагу слід приділити питанням **безперервності публічного сервісу** в умовах надзвичайних ситуацій. Досвід держав з високим рівнем цифрової зрілості демонструє, що системи публічного обслуговування повинні функціонувати навіть у кризових обставинах, забезпечуючи захист персональних даних, інклюзію та проактивну підтримку населення [13, с. 161]. Це потребує від адміністративно-правових механізмів додаткової гнучкості, можливості оперативного оновлення правових норм та адаптації сервісів до нових реалій.

Модернізація публічних сервісів через адміністративно-правові механізми охоплює декілька рівнів: нормативний (законодавче закріплення сервісної логіки), інституційний (функціонування ЦНАПів, електронних платформ), організаційний (стандартизація процедур) та технічний (інтеграція IT-рішень у надання послуг). Таке багаторівневе бачення забезпечує трансформацію адміністративної послуги з формального акту в інструмент дійсної реалізації прав громадян.

У процесі становлення сервісної моделі державності саме адміністративне право виступає ключовим юридичним регулятором, що забезпечує публічну легітимність функціонування органів виконавчої влади. Змістовне наповнення публічного сервісу, зокрема адміністративних послуг, повинне відповідати принципам правової визначеності, відкритості, передбачуваності та правової безпеки, що є необхідними елементами демократичного врядування.

Поняття адміністративної послуги та її нормативне закріплення пов'язане насамперед із Законом України «Про адміністративні послуги» [10]. Відповідно до цього Закону, адміністративні послуги надаються на основі принципів законності, стабільності, рівності, доступності, оперативності та зручності для заявника. Саме такі принципи формують правове середовище, в якому відбувається комунікація між державою та громадянином, забезпечуючи довіру до публічної влади.

Ключовим конституційним приписом, який гарантує легітимність усіх дій держави в сфері надання публічних послуг, є положення Конституції України, згідно з яким органи державної влади та місцевого самоврядування зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, визначені Конституцією та законами України. Це положення набуває особливого значення в контексті адміністративно-сервісної діяльності, адже саме тут надзвичайно високим є ризик порушення принципу правової певності.

Наукові джерела підтверджують: формування сервісної держави передбачає перехід від суто адміністративного регулювання до публічно-сервісної взаємодії між державою та громадянами. Як зазначає В. Бублейник, інститут публічних послуг поступово формується як комплексний правовий механізм, у якому адміністративне право є системоутворюючим елементом, що забезпечує інтеграцію між владним ресурсом і правами особи [2, с.447].

Нормативна визначеність і деталізація повноважень органів, що надають адміністративні послуги, відіграє значну роль у попередженні зловживань, забезпеченні рівного доступу до сервісу та формуванні належного рівня юридичної відповідальності. Необхідно також враховувати тенденції диджиталізації, які викликають появу нових юридичних викликів, зокрема у сфері персональних даних, кібербезпеки та дистанційної ідентифікації.

Адміністративне право не лише виконує функцію регулювання, а й забезпечує системну правову інфраструктуру, в межах якої реалізуються публічні послуги, узгоджуються державна ініціа-

тива та інтереси громадянина. Така правова інфраструктура має постійно розвиватися, реагуючи на нові соціальні та технологічні виклики. Саме в межах оновленого адміністративного законодавства формується образ держави як правового, прозорого і сервісно-орієнтованого інституту, здатного забезпечити якісний рівень публічного управління в умовах демократичного суспільства.

Висновки. У сучасних умовах публічного управління в Україні адміністративне право постає не тільки як сукупність норм, що регулюють владно-організаційні відносини, але й як ключовий чинник інституціоналізації публічних сервісів. Еволюція адміністративної послуги від формального акту до інструмента реалізації прав особи свідчить про поступовий перехід держави до сервісної моделі, в основі якої закладено пріоритетність потреб громадянина, стабільність процедур та прозорість державної діяльності. Закон України «Про адміністративні послуги» забезпечив нормативне закріплення сервісного підходу, що відповідає ціннісним засадам демократичної правової держави.

Організаційно-інституційне наповнення публічного сервісу забезпечується зручністю, оперативністю і безпечністю доступу до адміністративних процедур. Така модель стає можливою лише за умов наявності стабільного нормативного поля, що адаптується до викликів цифровізації, воєнного стану та необхідності забезпечення рівного доступу до послуг. Водночас важливим залишається збереження балансу між публічною функцією держави та потребами конкретної особи, що звертається за послугою.

Адміністративне право розвивається у напрямі сервісно-орієнтованого регулятора, який покликаний забезпечити ефективну правову взаємодію між державою та суспільством. Подальше вдосконалення механізмів надання адміністративних послуг вимагає не лише технічної модернізації, але й осмисленого оновлення підзаконних актів, розвитку правових гарантій користувача, а також послідовного впровадження принципів відкритості, передбачуваності та правової безпеки в діяльності органів виконавчої влади.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бречко О. Вплив цифрових трансформацій на сферу публічних послуг. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. 2024. № 326 (1). С. 199–207. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-326-33>.
2. Бублейник В.А. Наукові концепції розвитку публічних послуг в Україні. *Аналітичне-порівняльне правознавство*. 2024. № 5. С. 444–449. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/313085/304130>.
3. Динник І. Законодавче регулювання адміністративних послуг в умовах воєнного стану. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2024. № 134(3). С. 26–36.
4. Кравцова Т.М. Щодо правової визначеності та класифікації принципів надання адміністративних послуг. *Вісник Маріупольського державного університету*. Серія: Право. 2023. № 26. С. 26–35.
5. Краковська А., Бабик М. Цифровізація адміністративних послуг в Україні: проблеми та перспективи розвитку. *Науковий вісник УжНУ*. Серія: Право. 2022. Вип. 70. С. 329–334.
6. Маматова Т., Сидоренко Н. Система надання адміністративних послуг в Україні: особливості нормативно-правового регулювання. *Аспекти публічного управління*. 2020. Т. 8, № 6. С. 164–177.
7. Мареніченко В.В., Хитько М.М., Лісневська Ю.О. Напрями розвитку публічного управління через удосконалення механізмів реалізації сервісної держави. *Право та державне управління: зб. наук. праць. Запоріжжя*, 2021. С. 231–237.
8. Павлович-Сенета Я.П. Адміністративно-правовий механізм надання публічних послуг в Україні. *Аналітичне-порівняльне правознавство*. 2024. № 2. С. 489–492. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/303594/295638>.
9. Поліщук М.Г. Адміністративне право в умовах цифровізації: виклики та можливості. *Становлення сучасної Української держави: роль європейських цінностей у формуванні демократичного буття*. Тези. 2023. С. 77–78.
10. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 № 5203-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>.

11. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності: Закон України від 6 вересня 2005 року № 2806-IV <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2806-15>.
12. Прокопенко С. Нормативно-правове забезпечення надання адміністративних послуг в Україні: сучасний стан та напрями вдосконалення. *Аспекти публічного управління*. 2024. Т. 12, № 2. С. 5–12.
13. Саганович Д. В. Проблематика надання публічних послуг в сучасних умовах. *Економіка, екологія, сучасне суспільство: реалії та перспективи розвитку*. 2024. № 3. С. 160–164
14. Центри надання адміністративних послуг: створення та організація діяльності: практичний посібник / [І.І. Бригілевич, С.І. Ванько, В.А. Загайний, І.Б. Коліушко, О.В. Курінний, В.О. Стоян, В.П. Тимошук]; за заг. ред. В.П. Тимошука. К.: СПД Москаленко О.М., 2010. 440 с.
15. Шпак Ю.В. Проблеми законодавства і практики у сфері надання адміністративних послуг. *Право і суспільство*. 2021. № 3. С. 99–104. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2021_3_17.